

Załącznik nr 2 do uchwały nr 6333/VI/22
Zarządu Województwa Dolnośląskiego
z dnia 27 grudnia 2022 r.

Podsumowanie wraz z uzasadnieniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 wraz z załącznikiem (TPST subregion wałbrzyski)

Badanie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Społecznego oraz ze środków Samorządu Województwa Dolnośląskiego w ramach Pomocy Technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020

Wrocław, 2022

ATMOTERM S.A.	
Kierownik projektu	mgr inż. Magdalena Załupka
Zespół autorski	mgr Katarzyna Cholewa
	mgr inż. Aneta Lochno
	mgr inż. Piotr Łuczak
	mgr Agnieszka Niemczynowicz
	mgr Elżbieta Płuska
	dr inż. Iwona Rackiewicz
	mgr inż. Ireneusz Sobiecki
	mgr Karolina Surmiak
	mgr inż. Marta Wawrzynowska
	mgr Anna Wahlig
	dr inż. Ewelina Wikarek Paluch

Spis treści

1	WSTĘP	4
2	RAMOWY PRZEBIEG STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	4
2.1	Uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie	5
2.2	Sporządzenie Prognozy oddziaływania na środowisko	5
2.3	Uzyskanie wymaganych opinii	6
2.4	Zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu	6
3	PODSUMOWANIE I WNIOSKI Z PRZEBIEGU POSTĘPOWANIA W SPRAWIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	8
3.1	Ustalenia zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko	8
3.2	Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu	9
3.3	Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko	9
3.4	Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych	10
4	Załączniki	11
	Załącznik 1 - Zestawienie opinii i uwag organów biorących udział w opiniowaniu dokumentów wraz z podjętym rozstrzygnięciem	12
	Załącznik 2 - Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych wraz z podjętym rozstrzygnięciem	13

1 WSTĘP

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią: ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹ (dalej: ustawa ooś) oraz dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko².

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy, do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko,
- opinie właściwych organów (regionalnego dyrektora ochrony środowiska, państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego);
- zgłoszone uwagi i wnioski,
- wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone,
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Dodatkowo zgodnie z art. 42 ust. 2 ww. ustawy, organ opracowujący projekt dokumentu wymagający udziału społeczeństwa dołącza do przyjętego dokumentu uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko był projekt Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 wraz z załącznikiem (TPST subregion wałbrzyski) (dalej: FEDS 2021-2027).

2 RAMOWY PRZEBIEG STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Programu FEDS 2021-2027, została stwierdzona, na podstawie art. 46 ustawy ooś.

Zgodnie z wyżej wymienionym art. 46 ustawy ooś, przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagane jest w przypadku opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego,

¹ Tekst jednolity Dz. U. 2022 poz. 1029, z późn. zm.

² Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich L197/30 z dn. 21.07.2001 r.

wyznaczającego ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczającego ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Projekt FEDS 2021-2027 należy do ww. dokumentów, w związku, z powyższym organ opracowujący projekt dokumentu przystąpił do opracowania prognozy oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 3 pkt. 14 ustawy ooś, postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przebiegało w czterech etapach:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w Prognozie oddziaływania na środowisko;
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko;
- uzyskanie wymaganych opinii;
- zapewnienie udziału społeczeństwa w postępowaniu.

2.1 Uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie

O wymagane uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko Dyrektor Departamentu Gospodarki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu na podstawie art. 53 oraz art. 57 ustawy pismem WSI.411.529.2020.KM z 4 stycznia 2021 r. uzgodnił zakres Prognozy zgodnie z art. 51 i 52 ustawy, podając również informacje dodatkowe, które powinny zostać zawarte w prognozie.

Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem nr ZNS.9022.4.88.2020.JB z dnia 5 stycznia 2021 r. uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 51 i 52 ustawy.

2.2 Sporządzenie Prognozy oddziaływania na środowisko

Przy opracowywaniu Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Programu FEDS 2021-2027, wzięto pod uwagę wymagania odnośnie zakresu i szczegółowości przedstawianych informacji, określone w ww. pismach, a także uwzględniono inne akty prawne (właściwe dyrektywy, ustawy, rozporządzenia). Dodatkowe elementy wymagane do uwzględnienia w Prognozie określono również w Szczegółowym Opisie Przedmiotu Umowy zawartej pomiędzy Województwem Dolnośląskim, a firmą Atmoterm S.A. na opracowanie Prognozy.

Celem opracowania Prognozy, zgodnie z obowiązującymi przepisami i uzgodnieniami, były m.in.: kompleksowa analiza możliwych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska, jakie mogą wystąpić w związku z realizacją przewidzianych w Programie działań, ocena występowania

oddziaływań skumulowanych, analiza możliwości zastosowania rozwiązań alternatywnych oraz potrzeby działań kompensacyjnych.

2.3 Uzyskanie wymaganych opinii

O wymagane opinie wystąpiono z pismami do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu, a także do Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zaopiniował przedstawiony projekt dokumentu wraz z prognozą, wnosząc uwagi (załącznik 1) pismem nr WSI.410.192.2022.KM z dnia 31 maja 2022 r.

Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem nr ZNS.9022.4.13.2022.DG z dnia 11 lutego 2022 r. przekazał pozytywną opinię do projektu dokumentu wraz z załącznikami oraz Prognozy bez wnoszenia uwag.

2.4 Zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu

Na procedurę zapewnienia udziału społeczeństwa w opiniowaniu projektu dokumentu, dla którego konieczność przeprowadzenia tej procedury określa ustawa o oś w art. 54 ust. 2 oraz art. 39 ww. ustawy, wskazując sposób oraz terminy niezbędne do przeprowadzenia ww. procedury.

Organ opracowujący projekt Programu, tj. Zarząd Województwa Dolnośląskiego działając na podstawie art. 39 ust. 1 oraz art. 54 ust. 2 ustawy, podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do jego opracowania. Tym samym działając w myśl powyżej przytoczonych artykułów ustawy, przekazano projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do konsultacji społecznych. Konsultacje społeczne dotyczyły projektu Programu oraz Prognozy, które zostały przyjęte przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego uchwałą nr 4810/VI/22 z dnia 18 stycznia 2022 r.

Informacja ukazała się obwieszczeniem Zarządu Województwa Dolnośląskiego, które zostało zamieszczone w zwyczajowy sposób w następujących miejscach:

- na stronie <https://rpo.dolnyslask.pl/>;
- w lokalnej prasie - Gazeta Wrocławska i Gazeta Wyborcza w dn. 02.02.2022 r. (wydanie regionalne)

Uwagi do projektu można było składać w terminie 21-dniowym, tj. do dnia 23 lutego 2022 r. (włącznie) w formie:

- pisemnej w miejscu wyłożenia dokumentów (po uprzednim telefonicznym uzgodnieniu terminu);
- pisemnej pocztą na adres: Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Dział Programowania i Ewaluacji RPO, ul. Walońska 3-5, 50-413 Wrocław;
- za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 18 września 2001r. o podpisie elektronicznym - na adres e-mail: dpf@dolnyslask.pl;
- pisemnie on-line za pomocą formularza na stronie: rpo.dolnyslask.pl;
- ustnie do protokołu w miejscach wyłożenia dokumentów (po uprzednim telefonicznym uzgodnieniu terminu).

W trakcie procedury konsultacji społecznych do organu opracowującego projekt dokumentu wpłynęły uwagi oraz wnioski (Załącznik nr 2).

W ramach konsultacji społecznych w dniu 17.02.2022 r odbyło się spotkanie w formie zdalnej, na którym przedstawiono założenia oraz wnioski dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu FEDS 2021-2027 wraz z załącznikami. Na spotkaniu nie wniesiono uwag.

Zarząd Województwa Dolnośląskiego uchwałą nr 4810/VI/22 z dnia 18 stycznia 2022 r. przekazał projekt Programu do konsultacji społecznych w terminie od 24 stycznia do 28 lutego 2022 r., w ramach ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Raport z konsultacji wraz z uwagami do projektu Programu, które wpłynęły oraz ich szczegółowym sposobem rozpatrzenia jest dostępny na stronie internetowej: <https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/konsultacje-spoeczne/>.

Zarząd Województwa Dolnośląskiego skierował projekt Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 wraz z załącznikami (TPST subregion wałbrzyski oraz TPST powiat zgorzelecki) do ponownych konsultacji społecznych oraz opiniowania uchwałą nr 5282/VI/22 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dn. 4 maja 2022 r.

Informacja ukazała się obwieszczeniem Zarządu Województwa Dolnośląskiego, które zostało zamieszczone w zwyczajowy sposób w następujących miejscach:

- na stronie <https://rpo.dolnyslask.pl/>;
- w lokalnej prasie - Gazeta Wrocławska i Gazeta Wyborcza w dn. 05.05.2022 r.(wydanie regionalne).

Uwagi do projektu można było składać w terminie 21-dniowym tj. od dnia 05 maja do 26 maja 2022 r. (włącznie) w formie:

- pisemnej w miejscu wyłożenia dokumentów (po uprzednim telefonicznym uzgodnieniu terminu);
- pisemnej pocztą na adres: Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Dział Programowania i Ewaluacji RPO, ul. Walońska 3-5, 50-413 Wrocław;
- za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 18 września 2001r. o podpisie elektronicznym - na adres e-mail: dpf@dolnyslask.pl;
- pisemnie on-line za pomocą formularza na stronie: rpo.dolnyslask.pl;
- ustnie do protokołu w miejscach wyłożenia dokumentów (po uprzednim telefonicznym uzgodnieniu terminu).

W trakcie procedury konsultacji społecznych w dniach od 5 maja do 26 maja 2022 r. do organu opracowującego projekt dokumentu nie wpłynęły uwagi oraz wnioski.

Raporty z ww. konsultacji społecznych, zostały zamieszczone po ich zakończeniu na stronie internetowej: <https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/rpo-wd-2021-2027/konsultacje-spoeczne/>.

3 PODSUMOWANIE I WNIOSKI Z PRZEBIEGU POSTĘPOWANIA W SPRAWIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

3.1 Ustalenia zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko

W prognozie oddziaływania na środowisko projektu FEDS 2201-2027 wraz z załącznikiem dokonano oceny potencjalnych i rzeczywistych skutków oddziaływania na środowisko realizacji Programu zgodnie z wymaganiami ustawy ooś. Wykonana analiza projektu FEDS 2201-2027 wraz z załącznikiem w kontekście uwzględnienia celów ochrony środowiska zawartych w dokumentach międzynarodowych, wspólnotowych, krajowych i regionalnych wykazała dużą zbieżność zapisów z dokumentami strategicznymi od szczebla globalnego i unijnego po regionalny. Wskazano, iż zasada zrównoważonego rozwoju została uwzględniona w celu głównym Programu, a następnie w proponowanych kierunkach wsparcia. Można uznać, iż projekt FEDS 2021 – 2027 przyczyni się do osiągnięcia równowagi w wymiarze społecznym, gospodarczym i środowiskowym regionu. Dokonana ocena stanu bieżącego środowiska w województwie dolnośląskim, wskazała na konieczność podjęcia działań, przede wszystkim w zakresie jakości powietrza, jakości wód, gospodarki wodno-ściekowej, ochrony przyrody i krajobrazu, konieczności rekultywacji terenów przemysłowych i pogórnicych, wzmocnienia zdolności adaptacji do zmian klimatu, w szczególności terenów miejskich.

W ramach projektu FEDS 2021-2027 oraz TPST dla subregionu wałbrzyskiego wsparciem zostaną objęte, m.in. działania zmierzające do poprawy stanu środowiska w obszarach, w których istnieje konieczność wywiązania się ze zobowiązań prawnych osiągnięcia odpowiednich norm jakości i stanu środowiska (np. gospodarka wodno-ściekowa), a także zmierzające do niskoemisyjności i dekarbonizacji – rozwój zielonych technologii, upowszechnienie OZE, rozwój niskoemisyjnego transportu. Rozwój przedsiębiorstw oraz technologii powinien dążyć zgodnie z założeniami projektu dokumentu do wdrażania założeń gospodarki obiegu zamkniętego i ograniczenia zużycia surowców i energii.

W ramach analiz oceniono możliwe oddziaływania wszystkich celów objętych Programem, a także załącznika stanowiącego TPST dla subregionu wałbrzyskiego na poszczególne elementy środowiska, w tym na: różnorodność biologiczną, integralność obszarów chronionych, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki³ i dobra materialne. Analizy zostały wykonane dla każdego celu szczegółowego oraz typów projektów, zidentyfikowanych jako potencjalnie możliwe do realizacji w ramach Programu i jego załącznika.

Ocenia się, że projekt FEDS 2021-2027 wraz z załącznikiem, jako całość, będzie pozytywnie oddziaływać na środowisko Dolnego Śląska i sprzyjać rozwiązaniu problemów środowiskowych zidentyfikowanych w regionie. Będzie też miał istotne znaczenie w rozwiązywaniu problemów społecznych, gospodarczych i związanych z dostępem do usług ochrony zdrowia. Realizacja założeń projektu dokumentu w istotny sposób wpłynie zatem na sytuację materialną oraz zdrowotną mieszkańców regionu, co będzie miało przede wszystkim znaczenie dla osób zagrożonych wykluczeniem.

³ Pojęcie to obejmuje również zabytki archeologiczne

W prognozie nie zidentyfikowano znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko i jego poszczególne elementy, jednak biorąc pod uwagę charakter zaplanowanych działań przewidywane są potencjalne negatywne oddziaływania na niektóre z elementów środowiska. Trzeba jednak zaznaczyć, że możliwe jest takie ukształtowanie planowanych przedsięwzięć, aby oddziaływania istotnie wyeliminować, ograniczyć lub skompensować.

Ponieważ projekt FEDS 2021-2027 wraz z załącznikiem jest sformułowany na dużym poziomie ogólności i nie wymieniono w nim konkretnych przedsięwzięć – przede wszystkim ich lokalizacji oraz charakterystyki technicznej, typy tych przedsięwzięć mogły być przeanalizowane w sposób ogólny. W związku z powyższym, na etapie projektowania przedsięwzięć, które w Prognozie zostały zakwalifikowane, jako potencjalnie powodujące negatywne oddziaływania oraz zaliczane do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, konieczne będzie przeprowadzenie szczegółowej oceny oddziaływania na środowisko, a dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko ocena, czy takie badanie jest niezbędne, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Przewidywane oddziaływania (pozytywne i negatywne) zostały przedstawione w podziale na poszczególne komponenty środowiska. Negatywne oddziaływania w większości przypadków będą miały charakter przejściowy, krótkoterminowy, związany z realizacją inwestycji.

3.2 Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

W Prognozie zaproponowano wskaźniki oraz częstotliwość wykonywania monitoringu skutków realizacji FEDS 2021-2027 pod względem środowiskowym i przestrzennym. Wykonywanie monitoringu skutków środowiskowych jest istotne ze względu na nadrzędne cele projektu oraz kontroli, czy nie dochodzi do pogorszenia stanu środowiska. Projekt FEDS 2021-2027 dotyczy obszaru całego województwa dolnośląskiego, a na jego terenie realizowane są projekty o podobnym charakterze jak proponowane w FEDS 2021-2027 (m.in. ze środków unijnych, krajowych, gminnych itd.), nie jest możliwe wyodrębnienie wpływu działań Programu na środowisko (w szczególności gdy na obecnym etapie oceny nie są znane ich lokalizacje i skala). W prognozie zaproponowano posługiwanie się zestawem 12 wskaźników, które w największym stopniu będą oddawać realizację celów środowiskowych Programu. Są to wskaźniki, które będą służyć także monitorowaniu samego FEDS 2021-2027, wskaźniki monitoringu PMS oraz ze źródeł statystycznych (GUS) i gmin.

3.3 Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Przeprowadzone w toku Prognozy analizy pozwalają stwierdzić, że typy projektów zaplanowane do realizacji w poszczególnych priorytetach, nie będą powodowały oddziaływań transgranicznych. Wniosek sformułowano na podstawie zidentyfikowanych w prognozie rodzajów oddziaływań, skali inwestycji oraz ich charakteru, a także bazując na ogólnych i strategicznych sformułowaniach, które nie wskazują precyzyjnie lokalizacji inwestycji. W ocenie posłużono się także wnioskami z prognoz sporządzonych dla powiązanych dokumentów sektorowych.

Jednakże, w prognozie wskazano typy projektów, które potencjalnie, w zależności od obranej lokalizacji oraz skali mogą na etapie realizacji powodować wystąpienie ryzyka oddziaływań transgranicznych. Są to przede wszystkim projekty z zakresu energetyki oraz transportu, które będą stykać się z granicą kraju. Należy, zatem zgodnie z obowiązującymi przepisami dokonać wnikliwej analizy także pod kątem oddziaływań transgranicznych w procedurze oceny oddziaływania na środowisko dla ww. przedsięwzięć.

3.4 Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Cele interwencji przedstawione w Programie są ukierunkowane na wsparcie przedsięwzięć, które na poziomie regionalnym będą wspierać politykę spójności oraz wdrażać założenia strategii Europejskiego Zielonego Ładu (*European Green Deal*). Zielony Ład zakłada przemiany w regionach Unii Europejskiej, które pozwolą na zrównoważony rozwój oraz ukształtowanie gospodarki nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej, która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto. Ponadto Program będzie miał także znaczenie przy realizacji *Celów zrównoważonego rozwoju* Narodów Zjednoczonych. Projekt Programu zakłada wsparcie przedstawionych w nim typów projektów i inwestycji ze środków EFRR, EFS+, FST.

Program będzie realizował założenia Strategii Województwa Dolnośląskiego 2030, która odpowiada na podstawowe wyzwania polityki spójności Unii Europejskiej. W Programie przewidziano do realizacji projekty odpowiadające na zidentyfikowane wyzwania strategiczne: dla gospodarki, dla zielonego środowiska, dla transportu, wyzwania społeczne. W projekcie dokumentu przedstawiono priorytety, w ramach, których realizowane będą cele szczegółowe oraz w ramach poszczególnych obszarów wsparcia - typy projektów. Przedstawione cele będą odpowiadać głównym problemom środowiskowym zidentyfikowanym w diagnozie stanu środowiska regionu sporządzonej w ramach Prognozy.

Załącznik do projektu FEDS 2021-2027 stanowi Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji dla województwa dolnośląskiego 2021-2030 subregion wałbrzyski, którego opracowanie związane było z przygotowaniem do uruchomienia Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji, w tym Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, obejmującego wsparciem regiony węglowe dotknięte negatywnymi skutkami dywersyfikacji gospodarczej. Problemy dotyczące transformacji w regionie pokrywają się z tendencjami obserwowanymi w całym kraju, m.in. ubóstwa energetycznego, niskiej efektywności wykorzystania energii w gospodarstwach domowych, konieczności rekultywacji i zagospodarowania terenów bezpośrednio zdegradowanych w wyniku działalności górniczej.

W Prognozie oddziaływania na środowisko Programu rozważono możliwość alternatywnego sformułowania Programu. Biorąc pod uwagę, że oparty został na zasadach opracowania programów operacyjnych UE, uzgodnieniach krajowych oraz z Komisją Europejską i ogólny charakter Programu (brak konkretnie sformułowanych przedsięwzięć z ich charakterystyką i lokalizacją), nie ma możliwości przedstawienia alternatywnego Programu. W tej sytuacji zawnioskowano o pozostawienie Programu w kształcie obecnym. Jednocześnie zasugerowano rekomendacje w odnośnie jego realizacji w aspekcie środowiskowym.

W Prognozie szczegółowo przedstawiono skutki odstąpienia od realizacji Programu – zarówno w zakresie oddziaływania na komponenty środowiska, jak również bezpieczeństwo, poziom życia i zdrowia mieszkańców Dolnego Śląska. Należy stwierdzić, iż w przypadku odstąpienia od jego realizacji nie uzyska się wielu efektów wpływających pozytywnie na ludzi i środowisko.

Wśród najważniejszych efektów realizacji Programu, należy wymienić: poprawę stanu środowiska, w tym jakości powietrza i wód, poprawę ochrony różnorodności biologicznej, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, lepszą adaptację do zmian klimatu, zmniejszenie zagrożeń związanych z nasilającymi się zagrożeniami spowodowanymi zmianami klimatu, zmniejszenie wykorzystywania zasobów naturalnych, poprawę funkcjonowania transportu, poprawę infrastruktury i funkcjonowania służby zdrowia oraz kwestii zabezpieczenia socjalnego.

Program będzie miał także istotny wpływ na rozwój gospodarczy regionu, co również pozwoli na zwiększenie tempa transformacji energetycznej oraz realizację założeń zrównoważonego rozwoju.

Biorąc powyższe pod uwagę, a szczególnie korzyści dla środowiska, wnioskuje się o zatwierdzenie Programu.

4 ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. Zestawienie opinii i uwag organów biorących udział w opiniowaniu dokumentów wraz z podjętym rozstrzygnięciem.

Załącznik 2. Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych wraz z podjętym rozstrzygnięciem.

Załącznik 1 - ZESTAWIENIE OPINII I UWAG ORGANÓW BIORĄCYCH UDZIAŁ W OPINIOWANIU DOKUMENTÓW WRAZ Z PODJĘTYM ROZSTRZYGNIĘCIEM

Organ zgłaszający uwagę	Treść uwagi	Sposób uwzględnienia/uzasadnienie
<p>Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu</p>	<p>Z analizy projektu oraz prognozy oddziaływania na środowisko wynika, że autorzy wielokrotnie posługują się pojęciem rekultywacji, w odniesieniu do różnych planowanych działań. Pojęciem rekultywacji możemy posługiwać się w 2 aspektach, tj.: w przypadku rekultywacji składowiska odpadów w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 699) oraz w przypadku rekultywacji gruntów w rozumieniu ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1326 ze zm.). Wskazuję przy tym, że w przypadku zanieczyszczenia powierzchni ziemi należy posługiwać się pojęciem remediacji, która zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1973 ze zm.) oznacza m.in. poddanie gleby, ziemi i wód gruntowych działaniom mającym na celu usunięcie lub zmniejszenie ilości substancji powodujących ryzyko.</p> <p>W związku z powyższym wnoszę o weryfikację zapisów w tabeli nr 4, zawartej na str. 183-184 projektu FEDS w odniesieniu do kodu 073, który odnosi się m.in. do „rekultywacji skażonych gruntów”, co w świetle przywołanych powyżej definicji jest zapisem niepoprawnym.</p> <p>Ponadto wskazuję, że w prognozie, w spisie tabel nie uwzględniono tabeli nr 41, zawartej na str. 509-518, co również wymaga weryfikacji.</p>	<p>Uwaga nie została uwzględniona.</p> <p>Nazwy kodów interwencji (w tym przypadku wspomniany kod 073), wynikają z zatwierzonego w dniu 24.06.2021 r. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (ZAŁĄCZNIK I) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32021R1060</p> <p>Zgodnie z zapisami Załącznika nr I wymiary i kody rodzajów interwencji w ramach EFRR, EFS+, Funduszu Spójności i FST pełna nazwa kodu interwencji 073 brzmi: Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów.</p> <p>W związku z powyższym nie ma możliwości dokonania zmian w zapisach FEDS 2021-2027.</p> <p>Uwaga uwzględniona.</p>

Załącznik 2 - ZESTAWIENIE UWAG I WNIOSKÓW ZGŁOSZONYCH W RAMACH KONSULTACJI SPOŁECZNYCH WRAZ Z PODJĘTYM ROZSTRZYGNIĘCIEM

Lp.	Dokument, do którego zgłoszono uwagę	Nazwa instytucji / organizacji (jeśli dotyczy)	Typ podmiotu	Część dokumentu (rozdział/ podrozdział)	Treść uwagi wraz z uzasadnieniem	Propozycja zapisu	Status	Sposób uwzględniania uwagi
1.	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu FEDS 2021-2027	-	osoby fizyczne	2.3 Przedmiot Prognozy Strategiczne wyzwania dla transportu	Wraz z sąsiadami wnioskujemy o dodanie do strategicznych wyzwań dla transportu działań mających na celu odtworzenie parametrów konstrukcyjnych linii kolejowych zdegradowanych poprzez szkody górnicze. Jako mieszkańcy miejscowości położonych wzdłuż linii kolejowej 286 Nowa Ruda - Wałbrzych jesteśmy praktycznie wykluczeni komunikacyjnie. Linia kolejowa 286 jest na dwóch odcinkach zniszczona uszkodzeniami górniczymi - w tych 2ch miejscach jeden tor został zamknięty także dwa wysokie mosty mają tylko jeden tor. Szynobusy Kolei Dolnośląskich zwalniają nawet do 20 km/godz. Także czekają na opuszczenie przez opóźnione pociągi odcinków jednotorowych. Plan Sprawiedliwej Transformacji to jedyna szansa na naprawę zniszczeń górniczych - kosztownych - które pozostawiona nam po zamknięciu górnictwa na początku XXI wieku.	* działania mające na celu odtworzenie parametrów konstrukcyjnych linii kolejowych zdegradowanych poprzez szkody górnicze	Nieuwzględniona	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu FEDS 2021-2027 przedstawia ocenę oddziaływania na środowisko na podstawie kierunków wsparcia wskazanych w dokumencie FEDS 2021-2027 nie przewiduje się do realizacji przedmiotowego projektu.

Lp.	Dokument, do którego zgłoszono uwagę	Nazwa instytucji / organizacji (jeśli dotyczy)	Typ podmiotu	Część dokumentu (rozdział/ podrozdział)	Treść uwagi wraz z uzasadnieniem	Propozycja zapisu	Status	Sposób uwzględnienia uwagi
2.	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu FEDS 2021-2027	Sejmik Województwa Dolnośląskiego - Radny	jednostki samorządu terytorialnego ich związk, stowarzyszenia i jednostki organizacyjne	Rozdział 4.4. Analiza i ocena oddziaływania projektu FEDS 2021-2027 wraz z załącznikami na poszczególne komponenty środowiska/ Oddziaływanie na obszary Natura 2000	W projekcie prognozy pojawia się następujący zapis który jest sprzeczny z prawdą: "Projekt Programu ma charakter strategiczny i ogólny, dlatego w prognozie analizie poddane zostały typy projektów, których ewentualna realizacja może potencjalnie powodować negatywny wpływ na obszary Natura 2000. Nie było również możliwe wskazanie potencjalnych kolizji przestrzennych poszczególnych przedsięwzięć z obszarami Natura 2000." Tymczasem w wykazie planowanych	Propozycję zapisu powinni sformułować Autorzy "Prognozy oddziaływania na środowisko do projektu programu. Zgodnie z przepisami ustawy o oś, dyrektyw UE w zakresie prognozy obowiązkowe jest wskazanie i opisanie wpływu Programu (wraz z załącznikami) na obszary Natura 2000. Należy tu zatem poddać ocenie wpływu na obszary Natura 2000, propozycji z wykazu przedsięwzięć priorytetowych finansowanych w ramach Programu Regionalnego (stanowiące załącznik 10 Kontraktu	Uwzględniona	Wnioski i zapisy prognozy zostały uzupełnione o analizę oddziaływania na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000, wskazanych w Aneksie nr 3 przedsięwzięć i zaopiniowane przez RDOŚ we Wrocławiu. Jednak na etapie dalszych prac oraz w toku negocjacji z Komisją Europejską Aneks nr 3: <i>Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z</i>

Lp.	Dokument, do którego zgłoszono uwagę	Nazwa instytucji / organizacji (jeśli dotyczy)	Typ podmiotu	Część dokumentu (rozdział/ podrozdział)	Treść uwagi wraz z uzasadnieniem	Propozycja zapisu	Status	Sposób uwzględniania uwagi
					operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem - jest bezpośrednie odniesienie do wykazu przedsięwzięć priorytetowych umieszczonych w załączniku nr 10 do kontraktu programowego - które są elementem programu finansowanym w trybie bezkonkursowym. Wiele z wskazanych tam inwestycji ma być realizowanych bezpośrednio na obszarach Natura 2000 i innych obszarach chronionych. Wpływ tych inwestycji będących przedsięwzięciami zaplanowanymi na poziomie programu powinien zostać przeanalizowany w ramach SOOŚ dla programu (przykłady, - nie wszystkie- takich inwestycji to; obwodnica Boguszowa Gorc, Rewitalizacji Linii Kolejowej nr 308, Szlak kajakowy Nysy Kłodzkiej etc.)	Programowego) do których odnosi się bezpośrednio zał. 6.FEDŚ (Aneks 3 Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem). Wpływ ten powinien być przeanalizowany co najmniej w zakresie tych przedsięwzięć które bezpośrednio przechodzą przez obszary chronione w szczególności obszary NATURA 2000. Jest to duża część planowanych przedsięwzięć liniowych w dziedzinie transport oraz części innych realizowanych w takich obszarach zwiększających istotnie antropopresję np. Szlak kajakowy Nysy Kłodzkiej czy położone w przyrodniczych obszarach chronionych fragmenty przedsięwzięcia Dolnośląska Cyklostrada -finansowane w ramach CP4 etc.		<i>harmonogramem</i> został zmodyfikowany. W związku z powyższym ostateczna wersja prognozy została dostosowana do zapisów Programu przyjętych przez Komisję Europejską.